

Knausz Imre főszerk.

A Taní-tani online folyóirat bemutatása (Fényes-Bók Szilvia)

Pedagógiai műhely

<http://tani-tani.info/>

A *Taní-tani* folyóirat címe József Attila *Születésnapomra* című költeményét idézi meg az olvasó számára. Kinyitva az online oldalt költőnk egy újabb fontos gondolatával találkozunk: *Az igazat mondd, ne csak a valódit.* Ez az idézet a tényeken való túllépésben, az igazságig való eljutásban mutatja be a művész szerepét. Ez a hitvallás a pedagógusi szerep számára is alapvető és igaz. A költő utalásai a rovatcímekben is megjelennek, fontos alapgondolatokat tartalmazva a szerzők és az olvasók számára egyaránt.

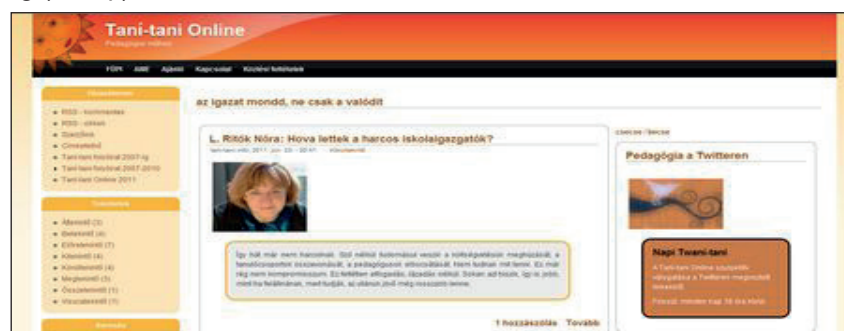


1. kép

A *Taní-tani* folyóirat 41. száma

A *Taní-tani* folyóiratot Oroszlány Péter kezdeményezésére az Alternatív Közgazdasági Gimnázium Alapítványa hozta létre 1996-ban. A 26. számtól a lap szerkesztője Takács Géza volt, majd a 41. lapszámtól Knausz Imre vette át a lap szerkesztői munkáját (1. kép).

A folyóirat megjelenése 2010-ben nagy változást hozott, hiszen a korábbi nyomtatott kiadás helyett online formában jelent meg (2. kép).



2. kép

A *Taní-tani* online folyóirat

Knausz Imre, a lap szerkesztője 2011. április 11-én (természetesen József Attila születésnapján, a költészet ünnepén) a Pedagógia online webináriumán *Hidak a pedagógiában* címmel mutatta be munkatársait, a *Taní-tani* csoport tagjait, akik önkéntesen vállalják a színvonalas szakmai munkát, tudományos és érthető nyelven, vitaindító gondolatokkal.

A *Taní-tani* csoport tagjai: Harnos Nelli, aki 2010 óta önkéntes tag, tartalomfeltöltéssel, ötletekkel segít: „A megújuló laptól azt várom, hogy inspiráljon, alternatívákat nyújtson arra vonatkozóan, hogy hogyan lehet jól végezni ezt a szép feladatot, és megmutassa, hogy a különböző nehézségek ellenére mégiscsak érdemes taní-tani.”

Hegedűs Judit olyan lapot szeretne, amelyben akár jogi tanácsok is olvashatók, a gyermekvédelem is szerepet kap, és ahol többféle nézőpont is megjelenik egy-egy témával kapcsolatban.

Lencse Máté célja, hogy a tudományterület egyik meghatározó internetes portáljává váljon az oldal.

L. Ritók Nóra olyan internetes felületet szeretne, amely többek között „képes olyan kapcsolatfelvétel lehetőségeit mutatni, amely megerősítheti egy pedagógus munkába vetett hitét, lelkesedését – jó példákkal, hasonló gondokkal, szellemi-szakmai összehangolódásokkal, egyre bővülő kommentekkel, egyre növekvő szellemi műhellyel”.

Nahalka István elvárása a saját munkájukhoz az, hogy a *Taní-tani* „lényegesen legyen több, mint egy folyóirat, frissességgel, gyors reagálással és különösen az interaktivitással. Ne legyen tudományos orgánium, de csináljon kedvet professzionális közlemények elolvasásához, linkekkel, ilyeneket ajánljon is”.

Papp Ágnes azt szeretné, hogy a tanárjelöltek is olvassák, és szóljanak hozzá a témákhoz. Olyanok, akik kíváncsiak, de nem kaptak eddig megfelelő válaszokat.

Trencsényi László azt várja a folyóirattól, „hogy a világ nyúgei közt helytálló, a progresszív – értsd, humanisztikus, demokratikus – pedagógia kultúráját vállaló kollégáinkból mutasson rendre tablót. Ne fényezze a helyzetet: a helytállás gondjait, embert próbáló kihívásait is mutassa be, elemezze, de igazolja: szakmánk javát ma is megszámlálhatatlan „winklermárta” alkotja. Hagyományos vagy alternatív iskolában? Mindegy! Gyerekek, kamaszok között.”

A lap szerzői köre elismert tudományos kutatókból, pedagógiai szakírókból, közoktatási szakemberekből és gyakorló pedagógusokból áll. Az olvasói kör elsősorban szakmai, hiszen pedagógusoknak szól, segítséget nyújtva a tanításban és a pálya útvesztőiben. A pedagógus az iskolai kommunikáció felnőtt résztvevője, a gyermek szemében az egyik főszereplő, ezért fontos, hogy milyen a személyisége. A tanári személyiség minőségének elemzése és formálása a lap profiljának meghatározó része.

Az internetes felület formailag színes és gazdag, elrendezésében, felhasználhatóságában is praktikus. A fejléc felületén található a Független Pedagógiai Intézet, valamint az Alapítványi és Magániskolák Egyesületének hozzáférhetősége, ajánló (különböző szakmai fórumok elérhetőségei), kapcsolatfelvételi lehetőség a szerkesztőkkel és közlési feltételek a hozzászólásokhoz. A bal oldali felületen a navigációs elemeknél különböző témák, rovatcímek jelennek meg: *Olaszóterem*, *Tekintetek*, *Keresés*, a *Taní-tani* csoport, *Partnerek*, *Kedvenc helyek*.

Az *Olaszóterem* rovatban kommentek, cikkek, szerzői névsor, címkefelhő, valamint a folyóirat eddigi számainak bemutatásai találhatóak.

A *Tekintetek* cím alatt válogatásokat olvashatunk a friss, aktuális témákból. Tekintetünkkel látunk, meglátunk, átlátunk, belátunk különböző perspektívákat, lélekébresztő gondolatokat. Igeközös szójátékra épülnek a rovatcímek (*Áttekintő*, *Betekintő*, *Kitekintő*, *Körültekintő*, *Megtekintő*, *Összetekintő*, *Visszatekintő*).

Az *Áttekintő* rovatban általánosabb pedagógiai írások jelennek meg, például Nahalka István *Az iskolai egyenlőtlenségről vallott kisebb és nagyobb tévhiteink* című cikke. A IV. miskolci Taní-tani konferenciára gyűjtött össze néhány adatot, megcáfolva a következő tévhiteket:

1. Hazánk iskoláiban a jól és a gyengén tanulók között eredményeiket tekintve óriási különbségek vannak.
2. A nemzetközi vizsgálatok (pl. a PISA) eredményeit a rendkívül alacsony szinten teljesítő tanulóink okozzák (lehúzzák Magyarország átlagát).
3. A tanulócsoportokban a gyengék lehúzzák a jobbak eredményeit.
4. Magyarországon a tehetségnevelés magas színvonalú, inkább a leszakadók nevelésével vannak bajok, a velük elérhető eredmények csekélyek.
5. A következtetés az, hogy el kell választani egymástól a jókat és a gyengébbeket, ha lehet, más iskolákban kell tanulniuk, de legalább az iskolában külön párhuzamos osztályokba kell kerülniük. Ha ez mégsem lenne lehetséges, akkor a nívcsoportos oktatás vagy a rétegmunka tanulásszervezési módszereivel kell egymástól távol tartanunk őket.

A számok között megbúvó adatok (pl. szóráseértékek) sokkal többet sejtetnek. Egyik végső következtetésével így zárja a munkáját: „a pedagógiai hozzáadott érték átlagosan magasabb volta a heterogén összetételű csoportokban tanuló, jó teljesítményű diákok esetében annak a jele, hogy a heterogén összetétel egyáltalán nem káros az ő tanulásukra nézve, éppen fordított a helyzet. Vagyis az »eredményeket lehúzó effektus« feltételezése is nagy valószínűséggel tévhit.”

A *Betekintő* rovat a pedagógiai történések sokszor feneketlen mélységeit tárja az olvasó elé. Hegedűs Erzsébet *Érettségpróba, avagy csapdában az írásbelin* egy közeli valós esetet dolgoz fel a becsület, a gondolkodás, a saját magunk vállalása gondolatkörben. A történet röviden: a matematikaérettségi két feladatának megoldását az egyik felügyelő tanár lediktálta az érettségiző diákoknak, ráadásul az egyik feladat megoldása hibás is volt. A kérdés itt elsősorban az ok-okozati összefüggések felcserélődésében, „A tanár megbukott az érettségin” újságcímekkel folytatódott tovább, amelyben a diákok bukása már „csak” okozat a történetben. A szerző azonban joggal teszi fel a kérdést a diák szemszögéből: „Vajon volt-e idejük mérlegelni, a matematikafeladatok megoldása helyett váltani: az élet nagy kérdéseiről, erkölcsről és erkölcstelenségről, becsületről-becstelenségről, felelősségről-felelőtlenségről, szabályról, törvényről, önállóságról gondolkodniuk?”

Az *Előretékin* rovatban jövőt idéző, jó gyakorlatok bemutatásai találhatók. Eszterág Ildikó írásában – *Cím nélkül* – az esszé műfaját használja fel arra, hogy információkat gyűjtsön a hallgatók szövegalkotási képességéről, gondolkodásmódjáról, intelligenciájáról, valamint kulturális háttéréről. Muri Emese az érvelési technikák módszertani kérdéseit vizsgálja, Gaul Emil a személyes és a szociális kompetenciák fejlesztéséről, míg L. Ritók Nóra a nyomor szélén élő, halmozottan hátrányos gyermekek művészeti neveléséről ír: „Mert élhető ország, élhető társadalom nem az elitgimnáziumok szintjén szerveződik (ez eddig is sikeres volt), hanem a tömegek szintjén. És a tömegek között ma egyre nagyobb arányban vannak azok, akik nem lesznek képesek élhető világot teremteni. Ebben a problémában pedig mindannyiunk felelőssége és jövője benne van.”

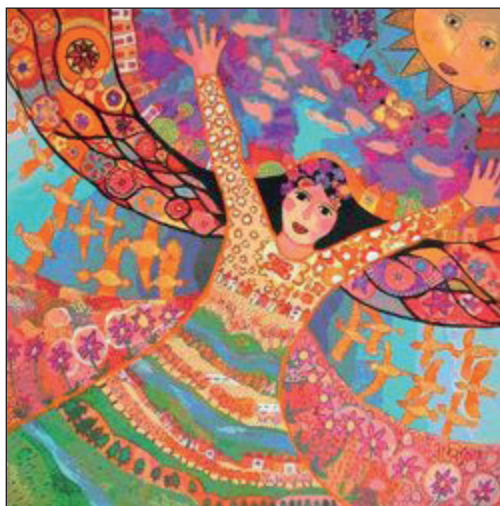
A *Kitekintő* írásai külföldi módszereket mutatnak be, ilyen Fóti Péter *Látogatás Summerhillben, 2010. október 4–5.* ismertetése is.

A *Körültekintő*ben aktuális témához kapcsolódó értékelő írások jelennek meg. L. Ritók Nóra *A pedagógusok szabadságáról* című írásában nagyobb pedagógusi körültekintésre biztat: „Mert nincs az jól, hogy a pedagógusok zöme nem gondolkodik a törvénytervezeten. Hagyják, hogy előírjanak nekik, adjanak kész recepteket, könyveket, tanmeneteket, feladatlapokat, mindent, hogy ne kelljen sokat gondolkodni, csak

rutinból túlélni. És jó nekik, ha a problémás gyerek kikerül. Még jobb, ha lehet büntetni, buktatni. Nem kell a gond, a kihívás. Csak akivel könnyen lehet produkálni.”

A *Megtekintő* rovatban könyvekről, mozirol, színházról szóló ajánlásokat, gondolatokat olvashatunk. Ilyen Trencsényi László *Kiért szól a mobiltelefon?* című írása, amelyben *33 óra – A Várhegyi György Díj első 10 éve* című könyvecskét méltatja. „Harminchárom óra a jelképes illusztráció a kötet belső címlapján. Utalás arra, hogy a pedagógus, a tanár életpályáját – modellel vagy a nélkül – órákban méri az idő. (Innen suta címe az én írásomnak is: az elégikus érzés, mely az örömmel együtt elfogott, a harang szavát idézné, a könyvcím és az illusztrációk különböző ébresztőórakét. S mert manapság egyre inkább a maroktelefonnal mérjük az időt is, így csavartam a szót a furcsa címig. De tán érthető.)”

Az *Összetekintő* írásai érdekes emberekkel ismertetik meg az olvasót. Várszeginé Gáncs Erzsébet interjúja dr. Barsi Ernővel készült, amelynek az az aktualitása, hogy a tanár úr Győr Megyei Jogú Város Díszpolgára címet kapott, hiszen a folklór hagyományát ápolta hosszú évtizedeken keresztül. „Vegyük például a mindenki által jól ismert Pitagorasz-tételt: $a^2 + b^2 = c^2$! $a + b$ már nincsen, felszámolta a mai élet, de van egy c ! Van a népdal! Ha én ezt megfogom, akkora ereje van, hogy azt a felszámoltat újra létre fogja hozni, közösséggé tudja formálni a szétesett mai magyar társadalmat. Itt van óriási szerepe és jelentősége a népszokásoknak, a népdalnak. És példát kell adni, egy pedagógusnak sugározni kell a népi hagyományok szeretetét, meg kell ismertetni, mert amit nem ismer, azt nem is szeretheti. Azt tudja megszeretni, amit ismer!”



3. kép

A berettyóújfalui Igazgyöngy Művészeti Iskola tanulójának munkája

Az online oldalakon megjelenő fontos gondolatokat egy sokszor rácsodálkozó, figyelő tekintet nézi, hiszen az internetes felületet megvilágítja a bal felső sarokban előbújó napocska, amely a *Cigánykerék* című, kooperatív munkával készült alkotás részlete (3. kép). (Egy kis csalással el kellett forgatni, hogy illeszkedjék a felülethez.) A kép a berettyóújfalui Igazgyöngy Művészeti Iskola műhelyében készült, ahol halmozottan hátrányos helyzetű gyerekeket tanít L. Ritók Nóra.

A *Taní-tani* csoport, ahogyan azt céljaiban is megfogalmazta, az online forma megjelenési és tartalmi elemeit, valamint interaktivitását jól kihasználva olyan pedagógiai műhelyt, fórumot hozott létre, ahol a tanulás törvényszerűségeit vizsgálja; a tanítási, fejlesztési módszereket mutatja be; interpretálja az alternatív pedagógiák szemléletmódját; értékeli a közoktatás-politika intézkedéseit, a társadalmi jelenségeket, és segít a folyamatok felismerésében is. Mindezt a szemnek, a léleknek, a gondolatnak a javára, hiszen a gondolatok tekintetében ismerjük meg az új kitekintési lehetőségeket, amelyekkel összetekintve betekintést kaphatunk arról a szakmai világról, amelyben a mindennapjainkat éljük, és ahol a gyermekek szemében a tanár a főszereplő.

Fényes-Bók, Szilvia: About the online journal *Taní-tani*

Az írás szerzőjéről

Fényes-Bók Szilvia

Balassi Bálint Gimnázium, Balassagyarmat, Magyarország

bokszil[kukac]freemail.hu